

Categoria **PORTRET**

Nominalizare

Benezic Dollores, “Salvator, adjectiv”, articol publicat în [Esquire România](#) (05.03.2012)

Maidanezul antrenat să fie Saint Bernard

(portretul unui maidanez care salvează oameni)

Codruț a fost cules de pe străzile din Craiova, în 2004, și a devenit azi unicul maidanez cu atestat de câine de căutare și salvare din dărâmături. O performanță la care ajung maximum 10% din câinii de rasă la nivel internațional. Într-o Românie divizată între iubitorii de câini și cei care i-ar vrea făcuți mănuși, între cei care fac ceva pentru animale și cei care dau doar like, Codruț și antrenorul lui, Vlad, sunt o dovadă că între bucureșteni și maidanezi poate exista și dragoste. Iar din asta se poate naște chiar o afacere, de vreme ce maidanezul Codruț a ajuns să le predea câinilor de rasă exerciții de agilitate și obediență.

Vlad stă aplecat în față, cu gura în dreptul urechii ciulite a câinelui. Îi mângâie drăgăstos blana zbârlită, ca un părinte care-i netezește copilului uniformă în fața școlii, apoi îi spune la ureche: „hai, Codruț, caută!”. Câinele abia așteaptă palma prietenească a antrenorului pe spate și o zbughește, săgeată, spre ruinele din fața lui. Sunt mai multe camere joase, cu pereți spărți, fără uși sau ferestre, cândva o colonie de muncitori în nordul Bucureștiului. Acum sunt pline de moloz, resturi de mobilier, gunoaie, cărămizi sparte, scânduri și placaje. Aici sunt antrenați zilnic câinii de căutare și salvare de care se ocupă Clubul Câinilor Utilitari, condus de Vlad Popescu. Codruț e vedeta și veteranul clubului.

„Victima” pe care trebuie s-o caute câinele în dărâmături sunt eu. M-am închis într-o cameră rămasă fără ușă, trăgând în dreptul intrării o bucată mare de placaj, și am așteptat în spatele ei, chircită. Vlad spune că toți câinii sunt antrenați să găsească victimele care stau în alte poziții decât în picioare. Așa își dau seama că ești o victimă și nu unul din echipă.

Din ascunzătoare îi aud mișcările lui Codruț pornit în căutarea mea. O căutare reciprocă între nasul lui și urechile mele. Îmi doream să mă găsească, dar îmi rămăsese și o fărâmbă de scepticism: cât de deștept să fie câinele ăsta ca să mă găsească în atâtea ruine? Pe holul lung și întunecos care leagă toate cămăruțele se aude doar galopul și răsuflarea lui sacadată, în timp ce controlează, febril, fiecare ungher. Când ajunge în dreptul placajului care mă ascunde începe să latre agitat. Din spatele placajului îi simt frustrarea. Trage cu ghearele de obstacolul dintre noi și latră neîncetat. Se oprește la venirea lui Vlad, care-mi permite să-l recompensez pe salvatorul meu. Mă găsise, lătrase corespunzător și suficient de tare ca să-i semnaleze antrenorului că a

găsit o victimă, deci merita cele câteva bucățele de parizer care-mi transpiraseră în palmă în așteptarea lui. Mi-a acceptat și mângâierile, și cuvintele de laudă, dar coada i-a luat-o razna de bucurie abia când Vlad i-a zis „bravo”.

Într-o căutare reală lucrurile decurg la fel, mai puțin recompensa alimentară. Antrenorul îl pregătește încă din timpul exercițiilor: uneori îi dă parizer, alteori nu. Câinele nu știe niciodată când va primi ceva, așa că nu izul parizerului îl motivează să caute, ci mirosul omului, bătaile inimii lui și respirația. După ani de antrenamente, lui Codruț nu-i mai trebuie acum decât să audă îndemnul lui Vlad și pornește în căutarea oamenilor. De fiecare dată cu aceeași plăcere.

Codruț este singurul maidanez atestat pentru căutare și salvare în România. Foarte probabil să fie unic și în lume, unde sunt antrenați mai ales câini de rasă, ca să caute victime în apă, în avalanșe sau sub dărâmături. E un câine bătrân, cu blana sură, mai neagră pe spate, de parcă ar purta un ilic, și alb-gălbuie pe picioare și bot. Are ochi căprui, ușor tulburi, cu care te fixează atent și suspicios când te apleci să faci cunoștință cu el. La prima noastră întâlnire mi-a refuzat mâna întinsă, cu un lătrat scurt ca o promisiune de mușcătură. E felul lui de a nu socializa, dacă Vlad nu e prin preajmă. „E mizantrop”, îl scuza Vlad, care-l știe din 2004, când a fost recuperat de pe străzile Craiovei de organizația de protecția animalelor Vier Pfoten.

Îl mai scuza vârsta și faptul că probabil a cunoscut la viața lui suficienți oameni ca să-i justifice reținerile. Nimeni nu știe cu adevărat nici câți ani are, nici ce viață o fi avut până să fie adunat de pe străzi. După estimările medicilor, Codruț ar avea acum vreo 11 ani, puțini dinți și o slăbiciune a inimii care-l face consumator de Aspacardin, un medicament recomandat în întărirea mușchiului cardiac. Nimic din slăbiciunile lumești nu-l împiedică, însă, să-și facă treaba cu voioșie și interes, deși a ieșit oficial la pensie din 2008. Abia văzându-l la lucru îți dai seama că e un maidanez care și-a depășit și condiția, și reticențele față de oameni și a învățat să-i salveze dintre ruine.

Ca om, Vlad e total opusul lui Codruț, cel de la prima întâlnire. Deschis, volubil, glumeț, un pic rocker, un pic metalist, râde permanent cu ochii albaștri și e aparent incomodat de o coadă neglijent legată la spate, în care-și ține părul lung și blond. O ascunde sub casca de protecție de la echipamentul de căutare, sub șapcă sau sub căciulă. Parcă nu s-ar decide ce imagine să abordeze, așa că lasă echipamentul de dresor să-l reprezinte: o salopetă și o geacă roșie, pe care le poate tăvăli pe oriunde au chef câinii. De altfel, la blocul din Miliari în care locuiește cu Tea (soția), Codruț și motanul Vasile, lui Vlad așa i se și spune: „dresorul”. Din asta își câștigă existența el și Codruț. Are 31 de ani și în câteva luni va deveni tată. „Mai vine un băiat în familie, Sotia mea are parte doar de băieți în herghelia ei privată!”, se amuză Vlad.

E greu de spus ce s-ar fi ales de Codruț dacă n-ar fi ajuns la Vier Pfoten în 2004. Viața unui maidanez pe stradă nu e lungă. Frigul, foamea, agresiunile oamenilor sau ale altor câini scurtează viața unui animal care are nevoie doar de adăpost, dragoste și hrană ca să-ți fie un bun prieten. Codruț ar fi fost poate unul dintre cei 30-50.000 de maidanezi pe care se spune că-i are Bucureștiul.

Pentru ei, dar mai ales pentru incapacitatea tuturor administrațiilor din ultimii 20 de ani de a rezolva situația câinilor vagabonzi, Parlamentul României a adoptat la finele lui 2011 – după ani de dezbateri – o lege prin care spunea că eutanasierea maidanezilor poate fi făcută prin referendum local. O hotărâre de guvern din 2001 (HG 155), care spunea același lucru, a avut nevoie de zece ani ca să devină lege adoptată de Parlament, și de încă o lună ca să fie anulată de Curtea Constituțională. Maidanezii au rămas în continuare pe străzi, subiect de dispută între primari, iubitorii de câini și cetățenii speriați. Niciuna din tabere nu are curajul unei acțiuni tranșante, poate pentru că în zece ani de dezbateri n-a apărut o soluție care să mulțumească pe toată lumea.

De aceea oamenii de la Vier Pfoten s-au gândit să învețe maidanezii din România să fie utili societății. Era un posibil răspuns la veșnica întrebare: ce facem cu câinii vagabonzi? Prin 2004, când bucureștenii îl alegeau din nou la primărie pe Traian Băsescu – primarul din ordinul căruia au fost eutanasiați zeci de mii de câței de pe străzi – organizația pentru protecția animalelor a pornit programul „Câini pentru oameni”, menit să mai spele imaginea comunitarilor în ochii cetățenilor. Au fost aleși cinci maidanezi și tot atâția voluntari dispuși să lucreze cu ei ca să-i transforme în câini de terapie pentru persoane cu dizabilități. Animalele au fost alese inițial de chinologul Liviu Ionescu, fondatorul Centrului de Educare Canină din Craiova. El spune că i-a selectat pe cei cinci din vreo 60, câți erau în adăpostul municipal de la Făcăi, lângă Craiova. Așa se face că toți au fost olteni și obedienți. Cea de-a doua calitate era esențială pentru reușita programului.

Când Vlad l-a cunoscut pe Codruț, în 2004, avea de ales între a-și lua licența în arheologie și a porni, fără să aibă habar în ce se bagă, spre o tabără de instructaj canin la Craiova. A ales a doua variantă, cu gândul că oricum arheologia nu era de el. „Eram în capul meu un student de nota 5, chiar dacă luam 10 la examene.” Acasă avea un Rotweiler pe care nu-l putea stăpâni și încerca să învețe din oportunitatea oferită de Vier Pfoten cum să coabiteze cu propriul câine. Așa că a răspuns la anunțul de ziar prin care organizația căuta voluntari ca să lucreze cu câini.

Prima amintire despre Codruț este și prima impresie pe care câinele o lasă oricui: „Era cel mai frumos dintre toți. Țăsta a fost întotdeauna avantajul lui”. Cu părul zbârlit, cu ochii de chihlimbar și urechile ciulite, Codruț poate înmuia și azi orice inimă. După venirea la București, Codruț a

suferit un accident de mașină și a rămas o vreme beteag de un picior. Oamenii de la Vier Pfoten nu știau dacă mai poate fi folosit în program, așa că au făcut un experiment, punându-l în echipă cu începătorul Vlad, rămas și el între timp fără Rotweilerul care murise.

Accidentul s-a adăugat unor tare pe care Vlad avea să le descopere treptat în comportamentul câinelui. „E un câine ciufut. Are prieteni, dar și-i face mai greu. Ca și la om, prima parte a vieții e esențială pentru formarea caracterului. El probabil atunci a învățat că oamenii sunt nașpa.”

Ulterior a învățat și că pot fi manipulați, pentru că deși a scăpat repede de șchiopătat, Codruț continuă să mai uzeze și azi de el, în diverse ocazii: ori când nu vrea să facă ceva, ori când se teme că va fi pedepsit pentru vreo boacănă. Șchiopătează cabotin și înduioșează.

În rest știe să facă frumos la poză sau la cameră. La antrenamentele de obediență și agilitate făcute cu câinii de rasă, Vlad îl pune mai întâi pe el să execute exerciții, ca să ia aminte câinii de rasă și să-l imite. Sare prin cercuri, ca la circ, zboară peste obstacole, merge pe scânduri care se balansează sau pășește în zig-zag între niște jaloane, cu siguranță și prestanță. Pare că-și cunoaște și rangul și importanța, așa că rar socializează cu ceilalți câini. Când se întâmplă să fie interesat de vreo cățea, cum a fost zilele trecute, se lasă cu scânteii și răni „din dragoste”. Acum are urechea stângă și lăbuța date cu un dezinfectant albastru, de pe urma „întâlnirii” furtunoase cu cățeaua.

Au debutat în program ca o echipă a nevoilor: un Codruț beteag și un Vlad începător într-ale dresajului. Niciunul nu știa mare lucru despre dresaj, obediență sau agilitate, darămite despre căutare și salvare. Vlad era dispus să învețe, Codruț trebuia motivat. „Era lenevos, nu era motivat deloc de mâncare. A durat ceva până l-am învățat să fie mai gurmand, mai lacom de viață. Cel mai greu e să-l faci să latre. Sunt unii câini care latră a prost, el latră doar de frică. Or atunci când găsește ceva trebuie să latre entuziast. Până la urmă am reușit să-l fac să latre. Cu o friptură.”

O vreme au rămas amândoi în Vier Pfoten, înduioșând inimi în programul „Câini pentru oameni”. Codruț devenise un obișnuit al acțiunilor desfășurate în școli, făcea tumbe, copiii îl mângâiau și-l iubeau. Asociația ar fi trebuit să poată bifa efectul dorit: maidanezii să nu mai fie huliți pe străzi. Dar distanța de la program la realitate trebuie ajustată întotdeauna și de politici locale coerente. Ca să fie un succes și o rezolvare reală a problemei maidanezilor, proiectul ar fi trebuit extins. Dinspre primăriile bucureștene n-a venit nicio mână întinsă, așa că proiectul s-a cam diluat.

Acum doi ani, Vlad a plecat din Vier Pfoten împreună cu câțiva colegi și câinii din dotare. Au fondat Clubul Câinilor Utilitari (CCU), al cărui scop este exact ăsta: să facă din câini niște companioni utili, să contribuie la înțelegerea reciprocă a nevoilor între câine și stăpân.

Săptămânal țin cursuri de agilitate și obediență pentru câinii de rasă, ai căror stăpâni înțeleg importanța acestei educații. Și pentru că exemplul lui Codruț era motivant, iar maidanezi sunt destui pe străzi, Vlad și colegii lui au mai adoptat câțiva, pe care îi inițiază acum în aceleași tehnici de dresaj. Crețu, Spritz și Gigica sunt încă trei maidanezi care îi calcă pe urme lui Codruț.

De altfel, oricine e dispus să adopte un maidanez poate să vină cu el la CCU pentru cursuri gratuite de dresaj.

De la agilitate și obediență, următorul pas firesc e instruirea pentru căutare și salvare. Un fel de facultate pentru câinii care termină „liceul de obediență”.

Încă de când erau la Vier Pfoten, Codruț și Vlad au început să lucreze cu Călin Ciora, crescător de câini în Cluj, antrenor și arbitru al Asociației Chinologie Române. Împreună cu Asociația pentru Câini de Salvare Timișoara au reușit ca în 2006, la numai un an de când au început să se antreneze, să obțină primul atestat de „obedience”, acordat de un arbitru român. Asta însemna că patrupelele ascultă și execută ordine. Au urmat examenele de căutare în dărâmături și, în 2007, un examen de căutare în avalanșă. După doi ani de exerciții zilnice, Codruț a devenit primul maidanez din România cu atestat național de câine de căutare și salvare nivel A (adică al doilea nivel după debutant), pentru toate cele trei categorii: căutare în dărâmături, în pădure și în avalanșă.

„Nu mă așteptam să ajungă la nivelul ăsta un maidanez. Vlad are un merit deosebit, pentru că a depus o muncă fantastică cu Codruț, dar până la urmă am învățat toți câte ceva de la acest câine”, spune Ciora.

Vlad își amintește că a fost o vreme când credea că trebuie să-și ia alt câine dacă vrea să facă performanță. „Eram ca un șofer începător care dădea vina pe mașină. Câinelui trebuie să-i creezi un context ca să caute și în care să se simtă sigur și să aibă încredere în tine. Or eu nu știam să-i creez acest context. Până la urmă Codruț a avut răbdare cu mine și tot el mi-a arătat cum ar trebui să-l antrenez.”

În vara lui 2008, când Codruț a început să aibă probleme cardiace, a fost pensionat oficial așa că nu a mers mai departe cu examenele, ca să obțină și nivelul B de atestare. A rămas un pensionar activ pentru că s-a dovedit ulterior că inima lui nu făcea față caniculei, așa că după ce au trecut clădirile a continuat să lucreze.

La antrenamente câinele e învățat să caute într-un perimetru dat orice persoană care stă altfel decât în picioare. La începutul pregătirii câinele vede victima, iar antrenorul îi arată că dacă ajunge la ea și latră primește o recompensă. Apoi victima e mutată din ce în ce mai departe – câinele e recompensat de fiecare dată când o găsește și latră – până când iese din raza lui vizuală. Abia atunci câinele își pune nasul la lucru, ca s-o depisteze acolo unde s-a ascuns. Lătratul are rol de semnalizare. Când intră în dărâmături, de cele mai multe ori câinele e singur. Ăsta e și rostul unui câine de căutare, să pătrundă acolo unde e prea periculos sau omul nu poate ajunge.

Lucrul cu un maidanez e mai dificil decât cu un câine de rasă crescut și selecționat special pentru un anumit tip de activitate. Maidanezul reprezintă o încrucișare de rase și poate să aibă în el tot felul de gene care se potrivesc sau nu cu activitatea pentru care e antrenat. În plus, dacă începe antrenamentele când are deja câțiva ani de viață – cum a fost cazul lui Codruț – dresatul devine și mai greu.

Chinologii sunt unanimi când spun că un câine se pregătește cam în doi ani, dar se poate considera sigur pe el abia în trei-patru ani. Iar pregătirea e bine să înceapă cât mai devreme, din primele luni de viață.

Liviu Ionescu spune că în lume nu mai folosește nimeni câini comunitari pentru căutare și salvare. „Sunt folosiți numai câini de rasă sau cel mult metiși, și chiar așa doar 10% ajung să facă performanță, pentru că această disciplină este cea mai dificilă dintre toate cele în care sunt folosiți câini.”

Un câine poate fi de urmă (ia urma cuiva), de căutare în dărâmături (considerată cea mai dificilă dintre toate), de căutare în apă sau pe teren plan, în pădure sau câmp sau de avalanșă. De regulă un câine se specializează pe una sau două dintre aceste subramuri. În toate, însă, el se dovedește mai tare decât orice aparatură de căutare. Ionescu spune că „practic singura limită a câinelui este tot omul. De modul cum a reușit instructorul să-l formeze depinde performanța câinelui”.

Ionescu nu crede în ascensiunea maidanezilor în această ramură, chiar dacă e dispus să accepte performanțele lui Codruț. „Dar programul Vier Pfoten nu a fost altceva decât o campanie de înduioșare, un lobby emoțional, ca să creadă lumea că uite, dacă integrezi comunitarii, ce pot ei să facă. Eu am susținut atunci acest program, dar nu trebuie să se creadă acum că asta e o soluție pentru maidanezi.”

Și Vlad admite că sunt mult prea multe tipologii de maidanezi, dată fiind încrucișarea necontrolată. „Unii câini sunt extraordinar de talentați, dar poți găsi și unii care mor până ajungi să-i dresezi. Contează cât timp ești dispus să investești în pregătirea lui. În general maidanezul este mai rezistent decât unul de rasă, și mai adaptabil. Crețu și Spritz au luat, de exemplu, examene de debutanți cu arbitri internaționali de la International Rescue Organisation (IRO). Deci se poate.”

Dar nicio instituție nu e dispusă să investească timp și bani ca să afle dacă reconversia maidanezilor în câini de căutare și salvare este viabilă sau nu, așa că performanțele lui Codruț vor rămâne probabil o frumoasă excepție. Câinele a participat până acum la cinci intervenții reale ale Inspectoratului pentru Situații de Urgență din București (ISU), ca să caute prin ruinele unor foste fabrici comuniste, dărâmate peste hoții de fier vechi. N-au fost cazuri celebre pentru că, din fericire, n-au existat victime. Singura ispravă notabilă, care i-a dat palpității lui Vlad, a fost acum câțiva ani, la o simulare făcută alături de ISU Zărnești, la Fabrica de Hârtie Ecopaper. „Terenul de lucru nu fusese perfect asigurat, iar Codruț a căzut, pe întuneric, într-un fost puț de colectare a celulozei. În ciuda căderii de șapte-opt metri el nu a avut decât o sângerare ușoară la botic și o sperietură. Dar eu eram terminat. Credeam că gata, moare. Am pornit imediat spre Brașov unde i-am făcut o ecografie, dar doctorița ne-a zis că doar grăsimea de la nivel muscular era singura lui problemă de sănătate”, își amintește Vlad.

O glumă care circulă printre chinologi spune că singurul lucru asupra căruia pot cădea de acord doi antrenori atunci când se întâlnesc este că al treilea e prost. Realitatea e lipsită de umor. România nu are prea mulți câini antrenați să caute și să găsească victime în diverse catastrofe, dar are o mână de chinologi care nu se înțeleg între ei. Simplist spus, domeniul câinilor de căutare și salvare reflectă gradul în care oamenii iubesc animalele într-o țară. Științific vorbind, numărul acestor patrupeze dintr-o țară ar trebui stabilit în funcție de cât de expusă este acea țară la diverse riscuri. România are zone cu risc de inundații, munți cu potențiale avalanșe și o Capitală plină de clădiri vechi, în pericol să cadă în cazul unui cutremur. Are așadar cam toate categoriile de riscuri pentru care e nevoie și de patrulă canină în rândul forțelor de intervenții în situații de urgență.

Primii care au început să pregătească în lume câini de căutare în dărâmături ar fi austriecii, care s-au inspirat de la Saint Bernarzii elvețienilor, care salvau oamenii răătăciți pe munte. La cutremurul din 1977, spune Ciora, austriecii ar fi venit la București cu echipe de câini de căutare. Liviu Ionescu susține însă că erau elvețieni și că de la ei s-ar fi lăsat convins și Ceaușescu să înființeze la începutul anilor '80 câteva echipe de câini pentru cutremur. N-a fost vreme de stabilit o tradiție, pentru că nici cutremure mari n-au mai fost și nici statul n-a văzut în asta o prioritate. Câinii au murit de bătrânețe.

În prezent e greu de estimat o cifră exactă a câinilor de căutare și salvare pe care-i are România, iar gradul lor de pregătire e și mai incert. Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (IGSU) spune că are de doi ani 15 câini ciobănești germani sau belgieni, născuți în unitatea de la Sibiu a Ministerului Administrației și Internelor și pregătiți tot acolo, în cadrul unui program pilot. Trei din aceștia sunt alocați bazei de la Ciolpani – un soi de inimă a sistemului de alarmare în caz de calamitate, amplasată la mijlocul distanței între București și Ploiești, pe DN1 – iar restul de 12 sunt răspândiți în tot atâtea județe din țară.

În afară de ei mai sunt câini pregătiți în regim civil, de diverse organizații neguvernamentale, dar numărul lor e mic. Bucureștiul, cu cele 1.500 de clădiri în pericol să se prăbușească la un cutremur major, se bazează momentan pe cei trei câini de la Ciolpani, aflați încă în pregătire, pe pensionarul Codruț și pe tinerii lui colegi – Crețu și Spritz, și ei tot niște învățăcei deocamdată.

Liviu Ionescu spune că ideal pentru România ar fi ca fiecare județ să aibă cel puțin zece câini de căutare și salvare, iar statul să se implice în stimularea acestui sector, pentru că e demonstrat științific că un câine este mai util și mai eficient decât orice aparat de detecție, iar în cazul unei căutări pe teren plan, nasul unui câine face munca a zece oameni. Într-o catastrofă e important ca victimele să fie găsite cât mai rapid în viață, dar să fie recuperate și cadavrele. Spre deosebire de un aparat, câinele poate să semnaleze ambele situații.

Statul alocă 2.000 de lei pe an pentru întreținerea fiecăruia dintre cei 15 câini de la IGSU. Costurile nu sunt mult mai mari pe parte civilă, dar aici lucrurile sunt fragmentate de orgolii mărunte. În țară sunt organizații sau asociații de crescători de câini care pregătesc exemplare pentru căutare și salvare mai mult dintr-o pasiune a stăpânilor. În funcție de veniturile acestora, câinii pot ajunge să participe la pregătiri și în străinătate. Totuși, până și antrenamentul permanent al câinelui în țară e destul de costisitor. Vlad spune că pe el îl costă numai hrana și medicamentele lui Codruț cam 200 de lei lunar. La asta se adaugă motorina mașinii cu care îl transportă la antrenamente, hrana și cazarea oamenilor care participă la antrenamentele din afara Bucureștiului. Liviu Ionescu apreciază că pregătirea unui câine performant costă până la 60 de euro lunar, timp de minimum doi ani.

Până acum, niciun câine din România nu a lătrat de bucurie că a găsit o victimă într-o misiune reală de căutare organizată de ONU în orice altă țară. Ca să ajungă acolo, un câine trebuie să aibă o atestare națională. Dar mai trebuie și ca ONU să aibă încredere în el, să-i fi probat cumva priceperea înainte. „Iar noi știm cum se iau examenele în România, și la câini, ca și la oameni”, explică psihologul Victor Chitic, colaborator al Vier Pfoten în programul „Câini pentru oameni”. Probabil nu doar România e în situația asta, așa că toți cei implicați în chinologie estimează că în câțiva ani ONU nu va mai lua în considerare decât atestatul International Rescue Organisation (IRO), care și-a trimis deja arbitrii și în câteva concursuri chinologice din România.

Niciun câine din țară nu are până acum atestat IRO „ready for mission”, cea mai înaltă treaptă de certificare, după debutant, nivelul A și nivelul B. Asta nu-i împiedică pe stăpâni să-și laude „puii”, că sunt mai breji ca ai altora. Liviu Ionescu, fondatorul Centrului de Educare Canină din Craiova, singurul ONG din România membru IRO, spune că are 12 câini pregătiți pentru intervenții în țară cu care ar putea oricând să iasă la misiuni externe. Tot el a fost gazdă pentru Campionatul Mondial de Căutare și Salvare IRO, desfășurat pentru prima dată la noi în 2009, la care nu a concurat însă niciun câine din România.

Călin Ciora spune că motivul ar fi pregătirea insuficientă, dar și micile invidii organizaționale. Ca arbitru, el e de părere că România nu are mai mult de trei-patru câini care să intervină în situații reale. Între ei îl include și pe Codruț, cu rezerva că vârsta lui înaintată n-o să-i mai permită multă vreme să lucreze.

În apartamentul micuț din Miliari, în care Vlad și Codruț se retrag zilnic după ce luptă prin dărâmături, fiecare membru al familiei Popescu are locul lui. În dreapta fotoliilor pe care stau „stăpânii” în fața televizorului, Codruț ocupă unul dezafectat, cu tapițeria cândva aurie, scărânată de luptele cu motanul Vasile. Pisicul îi supraveghează pe toți de pe televizor. Familia ocupă un apartament cu două camere, presărat cu mobile desperecheate. Fotoliul lui Codruț e dintr-o altă epocă decât cele ale stăpânilor, televizorul pe care stă Vasile e și el mai aproape de vârsta aparatelor cu lămpi decât a plasmelor. Un dulap vechi, niște fotografii de familie și parchetul laminat cărămiziu, pe care patinează Codruț când îl aleargă pe Vasile, completează sufrageria. De când e și copilul pe drum, Codruț și Vasile nu mai au voie să intre în dormitor. Acolo îi plăcea câinelui să se instaleze, în pat, imediat ce se trezea Vlad. Nu stătea mult, doar cât să simtă căldura stăpânului, și apoi sărea la ușă știind că urmează plimbarea de dimineață.

Când îi calci pragul, Codruț e prietenos. Se gudură, se lasă mângâiat, ba chiar cerșește atenție. Mă împunge cu capul în genunchi ca să-i scarmăn blana zburlită și moale. Poate că ne-am împrietenit, până la urmă, după ce ne-am văzut de atâtea ori. La un moment dat Vasile devine gelos și se cațără și el pe picioarele mele. Vlad povestește diverse și își schimbă locul în cameră la fel de des ca și câinele și motanul. Se produc rocade: când Vasile e pe televizor, Vlad se sprijină de pervaz iar Codruț oscilează între cei doi și mângâierile de la vizitatori. Apoi Codruț se instalează în fotoliul lui, de unde ascultă, cu o ciulitură de ureche, cum îi descrie Vlad peripețiile. Brusc descoperă că una dintre gheare e necurățată, exact când Vlad vorbește despre pedanteria câinelui. Se privesc reciproc cu înțelegere. Vasile se plictisește pe televizor și râvnește la fotoliul lui Codruț. Se încaieră scurt, cu dragoste. Vasile încasează labe peste cap, Codruț se lasă zgâriat pe bot. Vlad îi privește patern fără să intervină.

Când îmbrățișările celor doi devin mai înfocate, ca să-i despartă, Vlad le pune câte o porție de mâncare la fiecare. Vasile mănâncă pe pervaz, clefăind și torcând în același timp, Codruț la bucătărie, în apropierea coșului de gunoi – singura amintire a vieții de ghenă pe care o dusesese prin Craiova. Câinele termină mai rapid, așa că se postează cu labele pe calorifelul de lângă pervaz, cu ochii la Vasile și castronul lui și așteaptă să-i pice vreo boabă. De când cu dresura care l-a făcut gurmand, Codruț a început să se uite chiorâș și la mâncarea motanului.

Acum patru ani, când a fost adus acasă puiul de mătă, Codruț l-a lins de câteva ori și era să-și înfigă colții în el. În timp a învățat să-l iubească și-l tratează ca pe un nepot zvăpăiat, îl lasă să-l muște de urechi sau să-i ardă labe peste ochi, sau chiar să arunce în el cu ce se mai găsește prin litieră când se enervează. Pacea e adusă de Vlad, care le distribuie în mod egal mângâieri sau bobârnace, după caz. La finalul unei zile în care a executat toate ordinele primite, o mângâiere, un pumn de mâncare și un fotoliu dezafectat e tot ce-și poate dori un câine maidanez de căutare și salvare.

Cu mult înainte de se gândi că va avea vreodată un copil, Vlad a intrat fără să vrea în relația asta inițiată cu Codruț. Nu mai concepe azi cum ar fi fost viața fără el. Codruț l-a însoțit la chefuri, i-a fost alături când era deprimat și de ani de zile muncesc împreună. Niciunul n-ar fi fost ce este acum fără celălalt. „Îl iubesc, e băiatul meu, deși uneori mi-a fost ca un tată. Aveam 24 de ani când l-am cunoscut pe Codruț. Acum am 31. M-a luat băiat și m-a făcut bărbat. Eram iresponsabil și instabil emoțional, el a reușit cu mine tot ce n-au reușit părinții mei și școala. Am rărit băutele în oraș, țigările, am învățat să cumpăr bilet de tren – pentru că una e să fii dat jos din tren singur, și alta cu un câine, când ești prins fără bilet –, am învățat să țin ordine în casă pentru că el e câine, nu știe că tricoul pe care l-ai lăsat neglijent pe jos e cel mai bun tricou al tău, așa că îl ia și se joacă cu el. Peste câteva luni o să vină și copilul. Să văd dacă el va reuși să mă determine să spăl și vase, și cu asta transformarea mea va fi completă.”